

Bijlage 1

“Selectiecriteria voor beoordeling van objecten/panden tot aanwijzing als beschermd gemeentelijk monument” behorende bij de Erfgoedverordening Overbetuwe 2010

De aanwijzing tot beschermd gemeentelijk monument dient plaats te vinden op basis van vooraf vastgestelde toetsingscriteria, op basis waarvan alle objecten/panden eenduidig en gelijkwaardig worden beoordeeld. De toetsingscriteria waarop alle objecten/panden worden beoordeeld zijn als volgt:

Onder **monumenten** wordt verstaan (artikel 1a Erfgoedverordening Overbetuwe 2010):

1. zaak, die van algemeen belang is wegens zijn schoonheid, betekenis voor de wetenschap of cultuurhistorische waarde;
2. terrein, dat van algemeen belang is wegens een daar aanwezige zaak als bedoeld onder 1.

Om te bepalen of een object/pand aangemerkt kan worden als monument wordt getoetst aan twee basisnormen en een reeks toetsingscriteria.

Basisnormen:

- het object/pand heeft een zekere architectuurhistorische waarde;
- casco (muurwerk en fundering) verkeert in redelijke goede staat: het object/pand is te restaureren zonder volledige afbraak.

De **toetsingscriteria** zijn te verdelen in de volgende hoofdgroepen:

- architectuurhistorische criteria;
- stedenbouwkundige criteria;
- cultuurhistorische criteria.

Het object/pand dient in ieder geval te voldoen aan de basisnormen en één of meer van de toetsingscriteria. De relevante criteria dienen op redelijke gave tot gave wijze op het object van toepassing te zijn: de oorspronkelijke vorm of aanleg dient in de hoofdopzet nog aanwezig te zijn of er moet sprake zijn van een historische gegroeide situatie die juist waardevol is vanwege het zichtbaar houden van een historische ontwikkeling.

De stedenbouwkundige en cultuurhistorische criteria dienen in principe als ondersteuning van de architectuurhistorische criteria. Zij geven dus een bepaalde meerwaarde aan het object. De primaire toetsingscriteria zijn de architectonische.

1. Architectuurhistorische criteria

- a. het object is een goed voorbeeld van een bepaalde stijl of bouwtrant en valt op door specifieke tijkenmerken, al dan niet met plaatselijke variaties;
- b. het object is, in opstand en plattegrond, van belang als voorbeeld van een gebouw met een bepaalde (oorspronkelijke) functie;
- c. het object valt op door (bijzonder) gave verhoudingen en/of bijzondere of zeldzame detaillering van het exterieur, zoals bijvoorbeeld vormgeving, kleur en/of materiaalgebruik;
- d. het object heeft een bijzonder of zeldzaam gedetailleerd interieur of bevat zeldzame onderdelen;
- e. het object is een goed voorbeeld van het werk van een belangrijke architect of kunstenaar en neemt een belangrijke plaats in binnen de plaatselijke, regionale of landelijke architectuurgeschiedenis;
- f. het object is van belang vanwege een historische of vernieuwende – pioniersfunctie – constructiewijze.

2. Stedenbouwkundige criteria

- a. het object is een onderdeel van een belangrijk stedenbouwkundige/landschappelijk concept;

- b. het object is een onderdeel van een historisch gegroeid stedenbouwkundig/landschappelijk gebied en is bepalend voor het zichtbaar houden van deze situatie: er is een duidelijk verband tussen gebouw en historische verkaveling;
- c. het object is van belang vanwege het zichtbaar houden van het werk van een belangrijk stedenbouwkundige;
- d. het object heeft een zeldzaamheidswaarde qua aanleg, structuur en relatie met de omgeving.

3. Cultuurhistorische criteria

- a. de bebouwing is van belang vanwege een plaatselijk geschiedkundig feit, een zichtbaar stuk geschiedenis van bijvoorbeeld bekende bewoners, beroepen, bijzondere activiteiten e.d.;
- b. het object vertegenwoordigt een aspect van religieuze, militaire of waterstaatkundige geschiedenis;
- c. het object is van belang vanwege zijn bestemming als uitdrukking van een cultuur-, sociaal-, of economisch-historische ontwikkeling;
- d. het object is van belang vanwege zijn verschijningsvorm, welke verbonden is met een algemeen-historische, economische, politieke of geestelijke ontwikkeling.

Bij beoordeling voor plaatsing op een gemeentelijke lijst zal de waardering moeten geschieden vanuit het perspectief van de plaatselijke context (kern, buurtschap, dorp, stad, wijk): wat op de ene plaats representatief of juist zeldzaam is, kan dat op een andere plaats minder zijn.